Міністерство освіти і науки України

Львівський національний університет імені Івана Франка

Затверджено на засіданні
Вченої ради Університету
протокол № 54/9 від 26.09.2018 р.
Голова Вченої ради

_____ В.П. Мельник

Тимчасове положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Львівському національному університеті імені Івана Франка

Львів 2018

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Тимчасове положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Львівському національному університеті імені Івана Франка (далі – Положення) є складовою системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти і регулює організацію освітнього процесу у Львівському національному університеті імені Івана Франка (далі – Університет).

1.2. Освітній процес в Університеті – це інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що проводиться через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей в осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості.

1.3. Нормативно-правовою базою організації освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Університеті є: Конституція України, Закон України «Про освіту», Закон України «Про вищу освіту», Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність», Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261 «Про затвердження порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження національної рамки кваліфікацій», інші нормативно-правові акти з питань освіти, Статут Університету, внутрішні інструкції, положення, якими регулюється освітній процес в Університеті.

2. ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС

2.1. Мета освітнього процесу в Університеті в умовах Європейського простору вищої освіти – підготовка конкурентоспроможних фахівців, забезпечення розвитку та набуття ними необхідних загальних та фахових компетентостей відповідно до рівнів Національної рамки кваліфікацій (далі – НРК), а також можливостей для особистісного розвитку.

2.2. Освітній процес в Університеті базується на принципах активізації мобільності здобувачів і науково-педагогічних кадрів: підготовки молоді до активного життя у демократичному суспільстві, закладення основи для їхньої професійної кар'єри й особистісного розвитку.

2.3. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі здійснюється за освітньо-науковою програмою та навчальним планом, що затверджуються ректором Університету для кожної спеціальності. Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури складаються з освітньої та наукової складових.

2.4. Освітньо-наукова програма – система освітніх компонентів на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їхнього вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії.

2.5. Керівництво освітньо-науковими програмами:

2.5.1. Загальне керівництво і контроль всіх аспектів реалізації освітньо-наукових програм на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти в Університеті здійснюється проректором з наукової роботи.

2.5.2. Склад проектної групи, відповідальної за започаткування освітньої діяльності на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти за освітньо-науковими програмами

відповідних спеціальностей, призначається наказом ректора Університету за поданням декана відповідного факультету та завідувача випускової кафедри і відповідає кваліфікаційним вимогам, визначеними Ліцензійними вимогами.

Керівником проектної групи призначається один з її членів, який має науковий ступінь і стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи не менш як десять років для освітньо-наукового ступеня доктора філософії. Керівник проектної групи не може в поточному навчальному році одночасно керувати іншими проектними групами, за винятком керівництва проектними групами за різними рівнями вищої освіти в межах однієї спеціальності в Університеті.

Група забезпечення спеціальності - група педагогічних, науково-педагогічних та/або наукових працівників, для яких заклад освіти є основним місцем роботи і які відповідають за виконання освітніх програм за спеціальністю на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти, особисто беруть участь в освітньому процесі і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним Ліцензійними умовами.

2.5.3. На групи забезпечення, відповідальні за підготовку здобувачів вищої освіти, покладається виконання таких основних завдань:

- формування та розробка освітньо-наукової програми, навчального плану, пояснювальної записки до навчального плану, напрямів наукових досліджень, визначення змісту блоку дисциплін вибіркової частини;
- аналіз якості забезпечення освітньо-наукової програми навчальною літературою та навчально-методичними матеріалами;
- контроль якості підготовки здобувачів вищої освіти за відповідною освітньо-науковою програмою в цілому;
- проведення експертної оцінки й уточнення тематики дисертаційних робіт, здійснення координації і контролю діяльності наукових керівників дисертаційних робіт;
- консультування науково-педагогічних працівників з питань виконання освітньо-наукової програми;
- консультування здобувачів щодо вибіркових навчальних дисциплін освітньо-наукової програми;
- контроль організації та проведення проміжних та річних звітів аспірантів;
- спрямування і контроль організації самостійної роботи;
- сприяння популяризації та апробації результатів наукових досліджень здобувачів (участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей тощо) в Україні та за кордоном.

2.5.4. Члени груп забезпечення, відповідальні за підготовку здобувачів вищої освіти, мають право:

- вносити пропозиції щодо оновлення змісту чинних освітньо-наукових програм з урахуванням інноваційних технологій, вітчизняних та світових досягнень у галузях освіти і науки;
- відвідувати всі види занять здобувачів згідно з навчальним планом відповідної освітньо-наукової програми;
- брати участь у засіданнях Вченої ради Університету та Вчених рад факультетів при розгляді відповідних питань;
- вносити пропозиції щодо заохочення аспірантів.

2.6. Основним нормативним документом, що визначає перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення на стадії підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Університеті, є навчальний план.

2.6.1. Навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії повинен містити інформацію про перелік та обсяг навчальних дисциплін (30-60 кредитів ЄКТС), послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їхній обсяг, графік навчального процесу, форми поточного та підсумкового контролю.

2.6.2. Погоджений у встановленому порядку оригінал навчального плану зберігається на випусковій кафедрі. Копія навчального плану зберігається у відділі аспірантури і докторантури.

2.7. Індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії формується аспірантом на основі освітньо-наукової програми та навчального плану аспірантури, погоджується з науковим керівником та затверджується Вченою радою факультету протягом двох місяців з дня зарахування особи до аспірантури.

2.7.1. Засвоєння аспірантами навчальних дисциплін може відбуватися на базі Університету, а також в рамках реалізації права на академічну мобільність (Постанова Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 579) – на базі інших вітчизняних закладів вищої освіти (наукових установ) та закладів освіти за кордоном.

2.7.2. Аспірант має право змінювати свій індивідуальний навчальний план за погодженням із науковим керівником у порядку, який затверджується Вченою радою факультету.

2.7.3. Усі аспіранти незалежно від форми навчання відвідують аудиторні заняття і проходять усі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені індивідуальним навчальним планом аспіранта та освітньо-науковою програмою аспірантури.

2.8. Навчальні дисципліни. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії сформований у навчальному плані і становить обов'язкову частину вимог до рівня компетентностей освітньо-наукової програми.

Навчальні дисципліни за вибором здобувача вищої освіти включають до індивідуального навчального плану. Їх вибір здобувач ступеня доктора філософії здійснює з урахуванням власних потреб та уподобань щодо майбутньої наукової діяльності. Процедура забезпечення здобувачем вибору навчальних дисциплін в межах, передбачених відповідною освітньо-науковою програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25% загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для цього рівня вищої освіти, здійснюється за безпосереднім вибором навчальних дисциплін, у тому числі з інших рівнів вищої освіти.

2.9. Складання індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії:

2.9.1. Індивідуальний навчальний план здобувача формується за відповідною освітньо-науковою програмою і зберігається у відділі аспірантури і докторантури.

2.9.2. Відділ аспірантури і докторантури на початку навчального року доводить до відома здобувачів перелік дисциплін за вільним вибором в межах кожного року навчання.

2.9.3. Здобувачі, ознайомившись з переліком дисциплін за вільним вибором, до 01 березня поточного року вносять обрані дисципліни до вибіркової частини навчального плану.

2.9.4. Відділ аспірантури і докторантури узагальнює інформацію про вибір здобувачами навчальних дисциплін. Ця інформація є підставою для включення обраних дисциплін до навчального навантаження кафедри.

2.9.5. Списки груп і відомості підсумкового контролю формує відділ аспірантури та докторантури.

2.9.6. Здобувачу вищої освіти, який виїжджає на навчання до іншого закладу вищої освіти (у тому числі за кордон), видається довідка про навчальні досягнення.

2.9.7. У разі часткового невиконання семестрового навчального плану, здобувач може перенести його виконання, за погодженням з відділом аспірантури та докторантури, на інший період часу, що не перевищує термін навчання.

2.9.8. До заліків та екзаменів не допускаються здобувачі, які не з'явились на сесію або були відсутні на заняттях без поважних причин. Рішення щодо допуску до здачі встановлених форм контролю приймає проректор з наукової роботи.

2.9.9. Реалізація індивідуального навчального плану здобувача здійснюється у період часу, що не перевищує термін навчання. У разі переривання навчання нормативний термін навчання може відрізнятися від терміну, зазначеного у навчальному плані.

Відповідальним за виконання індивідуального навчального плану є здобувач вищої освіти. Відповідальним за набуття результатів навчання (компетентностей), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти, є науковий керівник.

Результати семестрового контролю записуються в індивідуальний навчальний план аспіранта.

2.10. Контроль за виконанням індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії здійснює науковий керівник та відділ аспірантури і докторантури.

3. ФОРМИ НАВЧАННЯ

3.1. Навчання в аспірантурі Університету здійснюється за такими формами:

- очна (денна, вечірня);
- заочна.

3.2. Очна (денна) – основна форма здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії з відривом від виробництва.

3.3. Очна (вечірня) – форма здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії без відриву від виробництва, але з наявністю відповідної кількості аудиторних годин переважно у вечірній час.

3.4. Заочна – форма здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії без відриву від виробництва, що передбачає дві екзаменаційні сесії, тривалість яких регламентована Законом України «Про відпустки». Організація освітнього процесу в міжсесійний період регламентується індивідуальними можливостями та здатністю здобувача вищої освіти самостійно опрацьовувати індивідуальний навчальний план.

На здобувачів вищої освіти, які навчаються за заочною формою, поширюються правила та обов`язки, що визначені чинним законодавством та Правилами внутрішнього розпорядку Університету.

Обсяги загального запланованого часу на вивчення кожної з дисциплін за очною і заочною формами навчання є однаковими.

Екзаменаційна сесія для заочної форми навчання – це частина навчального року, протягом якої здійснюються всі форми навчального процесу, передбачені навчальним планом (лекції, практичні та семінарські заняття, заліки та екзамени).

Відповідно до Кодексу законів про працю № 322-VIII (322а-08) від 10.12.1971 р. працівникам, які успішно навчаються без відриву від виробництва у закладах вищої освіти за заочною формою навчання, надаються додаткові оплачувані відпустки.

На сесію здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії заочної форми навчання прибувають згідно з графіком навчального процесу, одержавши довідку-виклик встановленого зразка. Довідка-виклик є підставою для надання додаткової оплачуваної відпустки.

Міжсесійний період для заочної форми навчання – це частина навчального року, протягом якої здійснюється робота здобувача над засвоєнням навчального матеріалу як самостійно, так і під керівництвом наукового керівника.

Основною формою роботи здобувача над засвоєнням навчального матеріалу є виконання самостійної роботи та індивідуальних завдань.

4. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Форми організації освітнього процесу визначені Тимчасовим Положенням про організацію освітнього процесу в Університеті.

Освітній процес підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Університеті здійснюється у таких формах:

- навчальні заняття;
- самостійна робота;
- науковий семінар;
- контрольні заходи;
- педагогічна практика.

4.1. Науковий семінар – колективне, публічне обговорення наукової інформації для формування компетенцій здобувачів в об'ємі нових знань та методів для оптимізації взаємодії з проектами і програмами, що забезпечує умови для розвитку мислення через дискусію. Керує науковим семінаром провідний вчений, який активно і плідно працює у відповідній галузі науки. Для організації семінару заздалегідь призначають доповідачів та опонентів. Науковий семінар проводиться з наданням матеріалів в доступі до початку семінару. Опоненти попередньо ознайомлюються з доповідями, вивчають літературу за темою доповіді і дають розгорнуту аргументовану оцінку при обговоренні. У роботі наукових семінарів можуть брати участь здобувачі різних ступенів вищої освіти за різними спеціальностями, різних років навчання, які мають бажання поглибити опрацьований теоретичний матеріал, активізувати самостійність суджень, навчитись відстоювати власні думки, аргументувати їх на основі наукових фактів. Метою наукового семінару є оволодіння фундаментальними знаннями, розвиток логічного мислення, формування переконання, оволодіння культурою толерантності, активізація соціального становлення особистості майбутнього науковця.

4.2. Педагогічна практика є частиною навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та видом практичної діяльності здобувачів із здійснення навчально-виховного процесу у вищій школі, включаючи викладання спеціальних дисциплін, організацію навчальної діяльності студентів, науково-методичну роботу, здобуття вмінь і навиків практичної викладацької діяльності. Педагогічна практика аспірантів визначається Положенням про педагогічну практику аспірантів у Львівському національному університеті імені Івана Франка.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ ПЛАНУВАННЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ

Контрольні заходи визначають відповідність рівня набутих знань, умінь і навичок здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії вимогам нормативних документів у сфері вищої освіти і забезпечують своєчасне коригування освітнього процесу.

Для забезпечення організації проведення підсумкового контролю факультети за погодженням з кафедрами, складають на кожний семестр, відповідно до робочих навчальних планів, розклад занять та екзаменів і подають на узгодження у відділ аспірантури та докторантури.

Терміни проведення екзаменаційної сесії визначаються наказом ректора.

Система оцінювання успішності здобувачів вищої освіти доктора філософії у вигляді семестрових екзаменів оцінюється за шкалою ЄКТС, національною шкалою ("відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно") та 100-бальною шкалою Університету, а семестрових заліків – за шкалою ЄКТС та національною шкалою ("зараховано", "не зараховано").

Результати вносять у відомість обліку успішності та індивідуальний навчальний план аспіранта.

6. ВІДРАХУВАННЯ, ПОНОВЛЕННЯ, ПЕРЕВЕДЕННЯ ТА НАДАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ВІДПУСТКИ

6.1. Підставами для відрахування здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії є:

- порушення строків виконання індивідуального навчального плану без поважних причин, передбачених законодавством;
- власне бажання;
- переведення до іншого закладу вищої освіти;
- порушення умов договору (контракту), укладеного між Університетом та особою, яка навчається, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує навчання;
- порушення вимог Статуту або Правил внутрішнього розпорядку Університету;
- інші випадки, передбачені законодавством.

6.2. Ректор відраховує з Університету здобувачів вищої освіти за погодженням з Науковим товариством студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених.

6.3. Здобувач вищої освіти доктора філософії має право на перерву у навчанні у зв'язку з обставинами, які унеможливлюють виконання освітньо-наукової програми (за станом здоров'я, сімейними обставинами тощо), а також в рамках реалізації права на академічну мобільність (Постанова Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 579) на навчання чи стажування в освітніх і наукових установах (у тому числі іноземних держав). Рішення щодо надання в такому випадку академічної відпустки приймає Вчена рада факультету.

6.4. Перезарахування дисциплін (кредитів, результатів навчання) після стажування в рамках академічної мобільності відбувається у порядку встановленому Постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 579 та Вченими радами факультетів.

7. АТЕСТАЦІЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Атестація – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей до вимог стандартів вищої освіти.

Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється кафедрою, за якою закріплений аспірант та Вченою радою факультету.

Стан готовності дисертації аспіранта до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).

8. ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ ПОЗА АСПІРАНТУРОЮ

8.1. Особи, які професійно провадять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи в Університеті, мають право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії в Університеті поза аспірантурою без переривання трудової діяльності. Такі особи прикріплюються строком до п'яти років за відповідною спеціальністю.

8.2. Для прикріплення здобувач подає на ім'я ректора Університету заяву, список опублікованих наукових праць та витяг з рішення Вченої ради факультету.

8.3. Ректор Університету на підставі письмового висновку передбачуваного наукового керівника та висновку відповідної кафедри видає наказ про прикріплення здобувача і призначення наукового керівника.

8.4. Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою в Університеті передбачає повне та успішне виконання відповідної освітньо-наукової програми та навчального плану аспірантури згідно із затвердженим індивідуальним навчальним планом.

8.5. Здобувачі щорічно звітують на засіданні кафедри й атестуються на засіданні Вченої ради факультету.

8.6. Здобувачі, які не виконують відповідної освітньо-наукової програми та навчального плану аспірантури без поважних причин, на підставі рішення Вченої ради факультету підлягають відрахуванню.

8.7. Навчання осіб, які працюють в Університеті (основне місце праці) на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти, а також їхнє наукове керівництво здійснюється за кошти Університету.

У разі звільнення з Університету особа втрачає право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою та має право:

- продовжити свою підготовку в іншому закладі вищої освіти,
- вступити до аспірантури.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
НАКАЗ

08.10 **2018 р.** м. Львів **№** 0-110

Про введення в дію рішення
Вченої ради Університету

На виконання рішення Вченої ради Університету (протокол засідання Вченої ради від 26 вересня 2018 р. № 54/9

НАКАЗУЮ:

§ 1

Ввести в дію рішення Вченої ради Університету про затвердження Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Львівському національному університеті імені Івана Франка.

§ 2

Контроль за виконанням наказу покласти на проректора з наукової роботи Р.Є. Гладишевського.

Додаток:
Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Львівському національному університеті імені Івана Франка.

Ректор **В.П. Мельник**

Погоджено
Проректор з наукової роботи
В.о.зав. відділу аспірантури та докторантури